

GÖRAN LAMBERTZ,

Cancelarul de Justiție al Suediei:

”EU CONSIDER CĂ FUNCȚIA DE CANCELAR DE JUSTIȚIE AR PIERDE DIN CREDIBILITATEA ȘI ÎNCREDEREA CETĂȚENILOR, DACĂ ACEȘTIA AR CUNOAȘTE APARTENENȚA POLITICĂ A PERSOANEI CARE ESTE CANCELAR DE JUSTIȚIE.”

Silvia Constantinescu: CURIERUL ROMÂNESC are ca tradiție ca persoana cu care fac un interviu să se prezinte ea însăși cititorilor. Tradiția aceasta am avut-o deja de la început și toți, în afară de M.S. Regele Mihai, au povestit despre viața lor ei înșiși. Aceasta este interesant, căci oamenii vor întotdeauna să afle cine este persoana interviuată. În plus, când ai o slujbă ca a ta, este cu atât mai interesant de știut cine este persoana cu atâta putere. De aceea, te rog să povestești cine ești.

Göran Lambertz: Am 53 de ani și m-am născut în Götland de Est, la circa 250 de kilometri la sud de Stockholm. M-am născut în 1950, locuiesc în Uppsala, la nord de Stockholm. Am familie, soție și trei copii. Am pregătire de jurist și am fost gata cu examenul meu în 1976. De atunci am lucrat ca judecător și cu legislație în cadrul Ministerului de Justiție. Am lucrat în cadrul Ministerului Justiției din 1989 până în 2001, când am devenit Cancelar de Justiție (Justitiekansler).

S.C.: Ce interese deosebite dincolo de munca ta ai?

G.L.: Ce interese deosebite? Se poate spune că acum hobby-urile mele cel mai de seamă sunt să citesc și să mă uit la film. Și să călătoresc, ar mai trebui să spun.

S.C.: Care este ultima carte pe care ai citit-o?

G.L.: Cartea pe care am citit-o cel mai de curând trata despre Tycho Brahe, care este un vechi om de știință danez, iar scriitoarea era o tânără suedeză, al cărui nume nu mi-l pot aduce aminte, care nu are un nume suedez, cu un nume complicat, cred că este spaniol, nu-mi amintesc. Dorii se numește ea ca nume și Anna ca prenume, cred. Precis înainte de aceasta am citit o carte care se numește ”Furtună solară” de o tânără scriitoare suedeză, care se numește Åsa Larsson.

S.C.: Și muzică?

G.L.: Muzică? Da, eu ascult tot felul de muzică. Nu însă deosebit de avansată, așa putea spune. Spectacolele la care am fost în ultima vreme au fost unul la Casa de Concerte, cu muzică destul de ușoară, pe urmă am fost la ”Chess”, de exemplu. Am fost și la un concert cu Bruce Springsteen la Göteborg. O muzică foarte amestecată!

S.C.: Ai povestit ceva despre călătorii. În ce țări ai călătorit?

G.L.: Am călătorit mai peste tot în lume, cel mai mult împreună cu familia mea, dar și înainte de a mă fi căsătorit. Am fost în România de mai multe ori, de exemplu.

S.C.: La Mamaia?

G.L.: Nu. Am fost la București o dată, în ultimii ani. Pe urmă, am călătorit prin România cu automobilul în 1972. Nu-mi amintesc exact prin ce orașe am trecut. Am fost și atunci prin București, dar în rest nu-mi aduc bine aminte. Nu am fost însă de loc la Marea Neagră.

S.C.: Păcat, căci eu sunt de pe acolo. Octavian este din București. Constanța este frumoasă, iar oamenii sunt deosebiți, foarte deschiși...

G.L.: Pe unde se află?

S.C.: Constanța? La Marea Neagră. Mamaia este ca Södertälje pentru Stockholm. Promit ca atunci când

”Judecătorii sunt complet apolitici în Suedia, deși Guvernul este cel care îi numește.”

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

ți trimit numărul CURIERULUI ROMÂNESC în care apare interviul cu tine, să-ți trimit câteva pliante despre Constanța, Mamaia și Marea Neagră. Acum, la întrebări serioase. Ce sarcini are un cancelar de justiție?

G.L.: Sunt diverse sarcini amestecate. La început, cancelarul de justiție a fost consilierul juridic al Regelui. Funcția aceasta a fost înființată în 1713, așa că este veche de aproape trei sute de ani. Pe urmă, a fost dezvoltată astfel încât, atunci când puterea regală a devenit mai slabă, cancelarul de justiție a devenit consilierul juridic al Guvernului. Pornind de la aceasta, cancelarul de justiție a primit un număr de sarcini care au mult de-a face cu juridica și care fac ca el să fie delegatul de justiție al Guvernului. Astfel, în practică eu am azi sarcina de a supraveghea autoritățile, primesc cererile de despăgubiri de la persoanele particulare care se consideră tratate greșit de către autorități și cer astfel bani de la stat - atunci iau eu hotărâri în asemenea chestiuni. Eu sunt, în continuare, consilierul juridic al Guvernului în diferite chestiuni și primesc uneori sarcini de diferite feluri din partea Guvernului. Eu sunt protectorul ”libertății de tipărire și exprimare” într-un mod special. În cadrul acestora, eu am un rol special în ”legile de bază” suedeze ”decretul libertății de tipărire” și ”legea de bază a libertății de exprimare”. Aceasta face ca eu să fiu singurul care poate să facă acuzații în justiție privind infracțiuni împotriva libertăților de tipărire și exprimare. Adică, pentru a putea acuza pe cineva de infracțiune de orice fel, cum ar fi la radio, la televiziune, în ziare, în publicații, trebuie ca eu să iau hotărârea că acest lucru se poate face. Acesta este un fel de a proteja libertatea de tipărire și libertatea de exprimare în țară. Pe urmă, am responsabilitatea de a supraveghea activitatea avocaților, așa că, pentru că mi-ai arătat foile cu fotografia lui Ragnar Palmkvist, să știți că am contact cu ei. Noi avem grijă ca ei să-și exercite cum trebuie activitatea lor de supraveghere a avocaților. În cele din urmă, eu sunt și un fel de delegat pentru probleme de integritate, s-ar putea spune, adică

protector al integrității personale, al protejării vieții private cu ajutorul a diferite reguli ce decurg din diferite legi. Obişnuiesc să spun că am șase domenii de activitate. Cred că le-am pomenit pe toate.

S.C.: Care este legătura, sau care este diferența, între ”delegatul de justiție” (justitieombudsmannen, al cărui corespondent mai recent în România este numit ”avocatul poporului”) și ”cancelarul de justiție”? Căci sunt două instituții care îi pot dezorienta ușor pe cei care nu știu exact despre ce este vorba.

G.L.: Da. Este în felul următor: noi avem exact aceleași sarcini de muncă într-unul dintre domeniile mele de activitate și anume primul, acela privind supraveghearea autorităților publice. Exact această sarcină are și ”delegatul de justiție”. Dar eu am sarcina de supraveghere din partea Guvernului, în timp ce ”delegatul de justiție” o are din partea poporului, din partea Parlamentului (Riksdag). De aceea, ”delegatul de justiție” este numit de către Parlament, eu sunt numit de către Guvern. Aceasta este diferența dintre noi, altfel avem precis aceleași sarcini. Dar ”delegatul de justiție” are o activitate mult mai amplă decât cea a ”cancelarului de justiție” în ceea ce privește chiar acest domeniu. Eu am și alte sarcini de muncă, iar supraveghearea exercitată de mine asupra autorităților publice este destul de restrânsă, activitatea aceasta este destul de restrânsă.

S.C.: Exista conflicte de interese între aceste două instituții?

G.L.: Nu după cum știu eu, ci noi discutăm lucrurile între noi și avem mereu, în general, aceleași concepții asupra felului în care să interpretăm legile și ne împărțim sarcinile de lucru între noi în mod just. Pe urmă, discutăm între noi diferite probleme juridice. Inițial putem avea concepții diferite despre ele, dar nu se naște niciodată un conflict.

S.C.: Este ”cancelarul de justiție” o funcție politică?

G.L.: Nu, nu este, ci este o slujbă curat funcționară.

S.C.: Cine alege ”cancelarul de justiție”?

G.L.: Guvernul.

S.C.: Guvernul alege pe cineva care i se potrivește mai mult din punct de vedere politic, nu? Faptul acesta nu face ca alegerea candidatului să capete nuanțe politice?

G.L.: S-ar putea crede că este așa, dar Guvernul numește, de exemplu, și judecători în toată țara, iar lucrul acesta este considerat a fi complet apolitic. Aceasta se face în urma unei proceduri în care fac parte un șir de funcționari superiori și judecători, implicați în a-l numi pe cel mai bun pentru munca respectivă. Judecătorii sunt complet apolitici în Suedia, deși Guvernul este cel care îi numește. La fel este și ”cancelarul de justiție”. Guvernul are putere, desigur, ca să aleagă pe cineva pe care îl consideră că li se potrivește din punct de vedere politic, dar, în realitate, nu o face.

S.C.: Există o înțelegere cu celelate partide atunci când se fac aceste numiri?

G.L.: Eu nu cred așa ceva. Este posibil că ei stau de vorbă cu șefii celorlalte partide, dar eu nu știu dacă se face într-adevăr așa ceva, nu am auzit vorbindu-